



RES introductie inwerkprogramma statenleden

5 april 2023

Meer dan 100 partijen verlagen de CO₂-uitstoot van Nederland met **49%** ten opzichte van 1990 via het

Klimaatakkoord

Klimaat-beraad

Reductie-opgave is **48,7 Mt** minder CO₂-uitstoot

Maatschappelijke organisaties

Bedrijfsleven Overheden

Elektriciteit **20,2 Mt** minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven Overheden Maatschappelijke organisaties

Mobiliteit **7,3 Mt** minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven Overheden Maatschappelijke organisaties

Industrie **14,3 Mt** minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven Overheden Maatschappelijke organisaties

Landbouw en landgebruik **3,5 Mt** minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven Overheden Maatschappelijke organisaties

Samenleving

De samenleving doet mee. Meer dan 200 bedrijven en organisaties praten mee, aan tafel of op een andere manier. Mensen kunnen ook bijeenkomsten in het land bijwonen en zelf ideeën insturen via de site.

Gebouwde omgeving **3,4 Mt** minder CO₂-uitstoot

Bedrijfsleven Overheden Maatschappelijke organisaties



Voorbeeld uitwerking tafel elektriciteit

- 20,2 Mt minder CO₂
- = 84TWH elektriciteit uit hernieuwbare bronnen
 - = 49 TWH op zee (rijksoverheid)
 - = 35 TWH op land (RES)
 - + autonome groei zon op dak (kleinschalig)



30 RES regio's

- 30 landsdekkende programma's
- Overheden, maatschappelijke partners, netbeheerders, bedrijfsleven,... samen
- Opwekking duurzame elektriciteit
- Warmtetransitie gebouwde omgeving
- Opslag en energie infrastructuur



RES op weg naar 2030 & 2050



Klimaatakkoord
Definitief Klimaatakkoord getekend. De RES is één van de maatregelen uit het Klimaatakkoord.



1 juli 2021

Opleveren RES 1.0 per regio
Stapsgewijs toewerken naar realisatie van RES. Dit verschilt per regio.



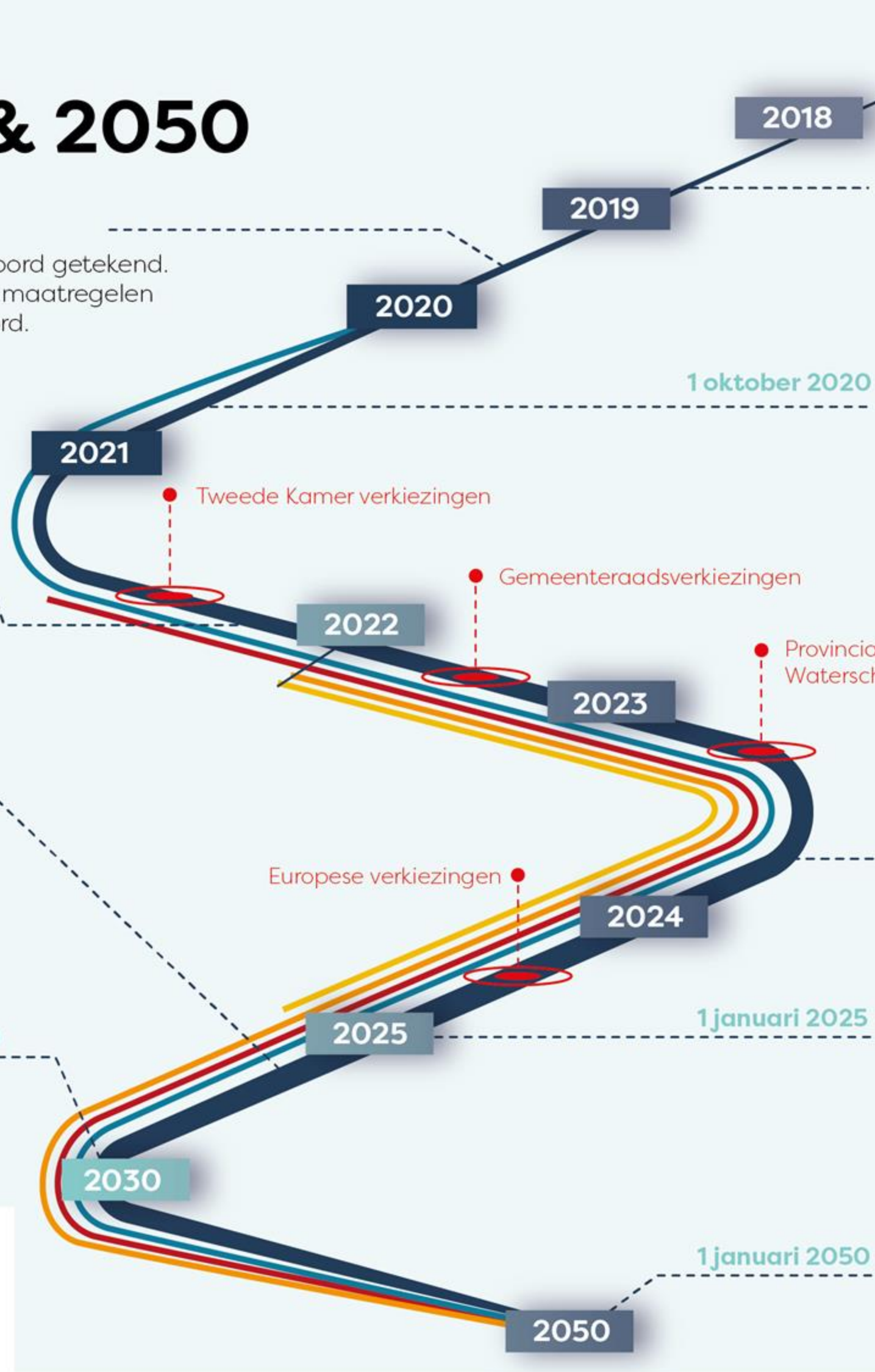
1 juli 2025

RES voortgangsdokument 2025



35TWh Duurzame Energie
1 januari 2030
In 2030 is de doelstelling van 35TWh duurzame energie op land gerealiseerd.

- Intensivering dialoog met de samenleving
- Maatwerk per regio: RES herijking 2.0, RES herijking 3.0 etc.
- Uitbreiding van het net
- Verankering in instrumenten omgevingswet



Lokale ambities en initiatieven
2013
Energieakkoord Nederland
2015
Klimaatakkoord Parijs

Start RES
Regio's starten en bereiden de RES voor. 30 Regio's van de RES gevormd.



Concept-RES
Aanleveren van bestuurlijk vastgestelde concept-RES.

1 oktober 2020



1 juli 2023

RES voortgangsdokument 2023



Omgevingsvergunningen
Alle omgevingsvergunningen voor het realiseren van de nationale doelstelling van 35 TWh zijn verleend.

1 januari 2025

100% duurzame energie
We stoten geen CO2 meer uit.

1 januari 2050

Functies van de RES

RES heeft meerdere functies:

- Een document met regionale energiedoelstellingen
- Instrument voor ruimtelijke inpassing en maatschappelijke betrokkenheid
- Manier van langjarige samenwerking

RES 1.0 Flevoland

- Op basis van bestaand beleid
- Bod was en is 5,81 TWH
 - Wind op land: 4,64 TWH
 - Zon op land (& groot dak): 1,17 TWH
- Vastgesteld door de 8 overheden in de regio
- Regionale warmte: geen warmtebronnen met bovenlokale betekenis
- Daarnaast een keur aan bouwstenen

Doorrekening van alle RESsen 1.0

- 30 RESsen bieden tezamen 55 TWH, ruim boven de doelstelling van 35 TWH
- 55 TWH is haalbaar onder voorwaarden
 - netcongestie
 - bestuurlijk draagvlak
 - Acceptatie zon en wind op land
 - Versnelde ruimtelijke inpassing

Organisatie Flevoland -1

- 6 gemeenten, 1 waterschap, 1 provincie en FEA (het samenwerkingsverband van maatschappelijke partners en bedrijfsleven)
- Op basis van gelijkwaardigheid
- O.l.v. onafhankelijke programmanager en gedeputeerde als voorzitter
- Iedereen, inclusief het rijk betaald mee

Organisatie Flevoland - 2

- vanuit bouwstenen met een brede vertegenwoordiging
- Met een adviesraad: gevraagd en ongevraagd advisering door breed palet van stakeholders
- Kernteam: onafhankelijk programmamanager en secretaris + vertegenwoordiger provincie en gemeenten

RES in 2023

- Het RES proces kent 2 sporen:
 1. Tweejaarlijks voortgangsnotitie ('23, '25,..)
 2. Document herijking op grond van nieuwe kaders, uitgangspunten en keuzes (RES 2.0 ev).
 - dit is niet van toepassing voor Flevoland
- voortgangsnotitie RES Flevoland 2023.